

Motion till riksdagen 2020/21:3875

av **Jakob Forssmed m.fl. (KD)**

med anledning av skr. 2020/21:93 Riksrevisionens rapport om Finansinspektionens arbete för att motverka intressekonflikter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som syftar till att komma till rätta med den höga personalomsättningen hos Finansinspektionen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksrevisionen har i sin rapport *Finansinspektionens arbete för att motverka intressekonflikter* (RiR 2020:18) granskat Finansinspektionens arbete för att motverka intressekonflikter inom myndigheten.

Granskningen visar att Finansinspektionen har ett omfattande personalutbyte med finansbranschen, och Riksrevisionen anför att detta kan undergräva såväl allmänhetens som branschens förtroende för myndighetens förmåga att utföra sitt uppdrag. Kristdemokraterna har pekat på denna risk under en längre tid, bl.a. i ett förslag till utskottsinitiativ som vi, tillsammans med Vänsterpartiet, lade fram i riksdagens finansutskott våren 2019.

De senaste åren har visat på hög personalomsättning hos Finansinspektionen. Enligt Riksrevisionen har den i snitt legat på 15,5 procent under åren 2014–2018, vilket är högre än jämförbara myndigheter med liknande risker och betydligt högre än genomsnittet för samtliga myndigheter, som låg på 10,7 procent. 2016 toppade personalomsättningen hos Finansinspektionen på hela 21,2 procent. Finansinspektionens område Bank är särskilt utsatt – var femte medarbetare lämnade myndigheten under 2019, och inom loppet av ett drygt år (mellan sommaren 2017 och hösten 2018) förlorade

myndigheten sex av de sju anställda experterna på penningtvättavdelningen för andra jobb eller tjänstledighet.

I Riksrevisionens intervjuer med företrädare för Finansinspektionen framkommer att "[e]n orsak kan [...] vara att vissa anställda har tillägnat sig spetskompetens av något slag som de tillsynade företagen starkt efterfrågar". Riksrevisionen konstaterar att personalutbytet mellan finansbranschen och Finansinspektionen är särskilt stort när det gäller chefer. "Av de chefer som slutade på Finansinspektionen gick 64 procent till företag inom finansbranschen. Motsvarande andel för Riksbanken och Riksgälden var 23 respektive 31 procent."

Kristdemokraterna ser flera problem med att en myndighet kan "köpas sönder" på detta sätt. Dels finns stora risker med att personal som haft djup insyn i Finansinspektionens tillsynsarbete så snabbt och lätt kan övergå till att i stället hjälpa det tillsynade företaget. Dels riskerar myndigheten att ligga steget efter i framtagande och tillämpning av regelverk när den ständigt förlorar sin expertkompetens, dels kan allmänhetens förtroende för myndighetens arbete försvagas.

Tyvärr verkar regeringen inte dela denna bild. I sitt svar på Riksrevisionens rapport, i aktuell skrivelse, framhålls att personalrörlighet från Finansinspektionen till finansbranschen kan ha en långsiktigt positiv effekt för branschens förmåga att internt förbättra regelefterlevnad och ta till sig kritik från bl.a. Finansinspektionens tillsynsverksamhet. Regeringen menar också att "att personalutbytet mellan myndigheten och finansbranschen är förhållandevis högt är [...] inte överraskande, och bidrar [...] till att värdefull kompetens tas tillvara på båda sidor."

Kristdemokraterna anser att denna inställning till frågan tyvärr är alltför naiv, särskilt i ljuset av att jämförbara myndigheter inte ser samma personalomsättning. I vårt förslag till utskottsinitiativ ingick därför att en utredare borde få i uppdrag att se över hur den höga personalomsättningen hos Finansinspektionen kan brytas, särskilt gällande expert- och tillsynsroller. Vi menade i vårt förslag att detta kunde handla om förbättrade villkor, men även om stärkta karantänsregler. Tyvärr blev denna del av förslaget väsentligt svagare i det utskottsbetänkande som blev resultatet av vårt förslag till initiativ, och än mer i regeringens direktiv till utredaren, där det endast framgår att utredningen ska "innefatta en analys av inspektionens kompetensförsörjning".

Regeringens inställning till karantänsfrågan framkommer i aktuell skrivelse. De anser att "[f]ör hårda karantänsbestämmelser eller krav på att anmäla sondering med ny potentiell arbetsgivare även i tidiga skeden riskerar att skada anseendet för staten som arbetsgivare". Även om en sådan risk förvisso ligger i ena vågskålen, så anser Kristdemokraterna att riskerna med för slappa karantänsregler i detta fall är stora och bör väga tyngre.

Mot bakgrund av ovan föreslår Kristdemokraterna att personalomsättningsfrågan hos Finansinspektionen nu tas på större allvar. Regeringen bör återkomma med förslag som syftar till att komma till rätta med den höga personalomsättningen hos myndigheten, särskilt vad gäller experter och chefer. I detta arbete bör behovet av stärkta karantänsregler särskilt ses över. Detta bör regeringen ges till känna. En möjlighet för regeringen att ta fram sådana förslag är att ge utredningen om stärkta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (Fi 2019:08), som ska slutredovisas den 31 maj 2021, lämpliga tilläggsdirektiv.

Jakob Forssmed (KD)

Michael Anefur (KD)

Hans Eklind (KD)

Robert Halef (KD)

Sofia Damm (KD)

Hampus Hagman (KD)